

Folkekirken på St. Hanshaugen

NYHETSBREV
HØSTEN 2026
www.kirken.no/sthans/

ST. HANSHAUGEN SOKN, GAMLE AKER & LOVISENBERG KIRKER

NYTT FRÅ SOKNET

Hausten har so vidt begynt å vise seg, og sommaren ligger bak oss. I soknerådet hadde vi første møte etter ferien i starten av september. Ei av sakene vi gleda oss over, var oppsummeringa etter nok ein sommar der Gamle Aker kyrkje var open for folk kvar dag. Også i år fekk vi ansatt ein dyktig prestevikar som holdt kyrkja open, og holdt både tidebønn og omvisningar for dei som kom innom. For rådet er det eit mål å halde kyrkjene opne so mykje som mogleg, og i løpet av sommaren var over 4 000 mennesker innom kyrkja. Også i år kombinerte vi sommaropen kyrkje med kunstutstilling, denne gongen av Johan Fredrik Arntzen. Vi ønsker å gjenta satsinga med sommaropen kyrkje også neste år, med ønske om at so mange som mogleg skal få tilgang til kyrkja.

Høstlig i bygatene på St. Hanshaugen.

INNHALDSFORTEGNELSE

I dette nyhetsbrevet forteller vi om:

- Nytt frå soknet
- På sporet av noe hellig – med konfirmantene
- Regnbuen som et tegn på løftet om håp
- Nytt ikon i Lovisenberg kirke
- Nytt orgel i Gamle Aker kirke
- Glimt fra livet i soknet
- Ung voksen i Oslo?
- Klubb10+ feirer 3-årsjubileum
- 500 år siden reformasjonsåret 1526

Rett før sommaren samla vi soknerådet og staben for både å snakke om kva vi syns går bra i soknet vårt, og kva vi tenker er viktig framover. Det var ei veldig fin samling, og som alltid når vi samlast slik, syns eg den beste delen at vi blir betre kjent både med kvarandre og kva vi ønsker for soknet. Vi har ein liten, men fantastisk skapande stab i St. Hanshaugen sokn, og rådet setter alltid pris på få lære meir om kva dei er opptatt av.

I vårt første møte etter sommaren behandla vi også ei sak om nytt orgel i Gamle Aker kirke. Kantor Espen Takle la fram ei

godt utreda sak for oss, og rådet ønsker å gå vidare med ein prosess for å anskaffe nytt orgel til kyrkja. Espen skriver også om temaet her i nyheitsbrevet. Dette er ein omfattande prosess som kjem til å ta tid, og som vi håper soknet vil ta del i undervegs.

Ei sak som både dette og det førre rådet har jobba med over lang tid, er planane om å oppgradere dagens kirkesenter i Akersbakken 30. Etter at også KfiO starta ein prosess med nytt bygg, som altså er nabobygget til kirkesenteret vårt, har kommunen satt i gang ein større omregulering av området. Det betyr at planane våre vil strekke seg enno lenger ut i tid. Sidan delar av kirkesenteret sårt treng oppgradering, forsøker vi no å få godkjent nokre mindre endringar for å få gjort dette so raskt som mogleg. Det handlar til dømes om å gjere

inngangen betre tilgjengelig, og oppgradere eit etterkvart slitt kjøkken. Sidan det vil bety mindre endringar i fasaden, må dette leggjast fram for Byantikvaren. Vi håper på godkjenning frå Byantikvaren på dei små fasadeendringane som må til, sånn at vi får gjort nødvendige grep innan rimelig tid.

Til slutt: Neste år er det nytt kirkeval, og rådet har satt ned valkomité som skal begynne arbeidet med å finne folk til liste neste år. Viss du er interessert eller har spørsmål til kva dette inneber, ta gjerne kontakt med sokneprest eller dagleg leiar.

Programmet for hausten i kyrkjene våre er klart, det er mykje godt og spennande som skal skje! Ta med deg programmet når du er innom, eller finn det digitalt her.

*Ragnhild Kongsvoll
Leiar av soknerådet*

Dåp i Lovisenberg kirke. Foto © Lars Flydal

PÅ SPORET AV NOE HELLIG – KONFIRMANTER PÅ TOGET MOT NIDAROS

I juni reiste konfirmantene på pilegrimstur hele veien til Nidarosdomen. Ti konfirmanter la ut på en reise som kombinerte tog, fjell, stillhet, gode samtaler og et rikt gudstjenesteliv.

Det startet allerede uken før, i Gamle Aker kirke. Der fikk konfirmantene en introduksjon til hva det faktisk betyr å gå pilegrim, med besøk av Pilegrimsprest Anna Runesson.

Selve leiren startet ved Gamle Aker kirke, med bønn og utsendelse før vi gikk til toget mot Hamar. Her ventet både besøk på pilegrimssenteret og domkirkeruinene. Etter undervisning og en hyggelig middag, feiret vi kveldsmesse i Hamar domkirke, før det bar videre mot høyfjellet.

Etter ankomst på Hjerkinngikk vi til Eysteins kapell, spiste lunsj i det fri, og begynte vandreetappen til Kongsvoll. Nesten to mil, men med gode pauser gikk det fint. Vi tok pauser, spiste snacks og lot fjellufta fylle både lunger og sinn. En fem timers vandring ga tid til samtaler om stort

og smått. På Kongsvoll kom vi frem til deilig middag og hvile, før kvelden ble rundet av med kveldsbønn.

Lørdag gikk reisen videre til Trondheim. Der gikk vi den siste delen av leden før vi vandret rundt Nidarosdomen tre ganger, sammen med pilegrimspresten i Nidarosdomen, Steffen Aune. Han fortalte oss om alle statuene på vestfronten, før vi feiret pilegrimsmesse i kapittelhuset. Middagen på restaurant, kveldsbønn og en rolig kveld på hotell rundet av dagen.

Søndag fikk konfirmantene oppleve Nidarosdomen fra innsiden, som ministranter under høymessen. Det ble en høytidelig og sterk avslutning på en ytre og indre reise. Med matpakker og minner i sekken, satte gruppen seg på toget hjemover.

Pilegrimsturen ga rom for både fellesskap og ettertanke, latter og undring. Og ikke minst et glimt av det hellige, midt i hverdagen.

*Av Sigve Aabel Reedtz
Kapellan St.Hanshaugen*

REGNBUEN SOM ET TEKN PÅ LØFTET OM HÅP

«Buen skal komme i skyene; jeg skal se den og minnes den pakt som alltid skal bestå mellom Gud og hver levende skapning, alt som lever på jorden.» (1. Mos. 9, 16.) Etter den ødeleggende flommen som Noa opplever i det gamle testamentet, gir Gud dette løfte: Gud vil ikke ødelegge livet, men opprettholde det.

Denne sommeren opplevde menneskene i Sør-Europa ingen flom, men en enorm tørke. Fra mai til august falt knapt en dråpe regn i Burgund. Vi var en liten gruppe fra Gamle Aker kirke som reiste til Taizé som ligger mellom Paris og Lyon. Når du så ut av vinduet på bussen fra Chalon til Taizé, så hang det grå-mørkebrune blader på noen trær. Dette var ikke lysende høstblader. Det var uttørkede blader som ikke hadde fått vann. Gresset som hadde vært grønt på jordene i fjor i begynnelsen av august var nå fullstendig beige, uttørket. Kuene, mest Charolais, stod på gressletter som så ut som høy. Slettene hadde samme beige farge som Charolaisene. Uten grønt gress på jordene måtte dyrene nå fores med høy som var ment til vinteren. Til vinteren må nok bøndene i Burgund kjøpe dyrt høy fra Sveits.

Klimaendringene var så tydelige å se under vårt opphold i Taizé i slutten av august. Mens vi var der, kom det første, etterlengtede regnet. Og regnbuen kom frem. Denne gangen var det ikke som et tegn på at flommen var slutt, men som et tegn på at vannet kom tilbake.

Beretningen om regnbuen finner vi i 1. Mosebok. En stor flom hadde ødelagt alt på jorden. Bare Noa, hans familie og dyrene i arken hadde overlevd. Når vannet trekker seg tilbake, slutter Gud en pakt med Noa, hans etterkommere og dyrene. Regnbuen blir et tegn som gjelder alt som lever.

«Jeg setter min bue i skyene; og den skal være et tegn på pakt mellom meg og jorden.» (1. Mosebok 9,13)

Det hebraiske ordet for bue kan også bety regnbue. Regnbuen blir i fortellingen om Noas ark forstått som en bue, et våpen. Men denne fargerike buen blir ikke brukt i kamp. På en måte henger Gud en bue som er ment til kamp i skyene. Våpenet er lagt ned. Buen som var et tegn på kamp, blir nå et tegn på fred.

I den bibelske fortellingen blir det kjente bildet av buen tolket på nytt: Guds makt viser seg ikke i strid og ødeleggelse.

Guds makt viser seg der livet bevares og opprettholdes. Gud legger ned våpenet og gir krigsbuen lyse farger. «Buen skal komme i skyene; jeg skal se den og minnes den pakten som alltid skal bestå mellom Gud og hver levende skapning, alt som lever på jorden.» (1. Mosebok 9, 16.) Gud selv binder seg til sitt løfte. Nå er det ikke lenger avhengig av menneskenes handlinger. Det betyr ikke at lidelse, vold og katastrofer ikke finnes lenger på jorden. Bibelen forteller veldig realistisk om livets betingelser, men nå skal det onde ikke ha det siste ordet lenger. Regnbuen gir håp om at flommen, det onde, skal ta slutt.

En regnbue oppstår når lys møter regndråper. Den finnes ikke uten regn, men

fordi sol og regn møtes. I det ligger kanskje en spesiell kraft. Regnbuen lover ikke at det aldri blir mørkt, at det ikke skal finnes lidelse og urett. Men den minner om at mørket ikke er alt og at ødeleggelsen ikke har det siste ordet. I møte med så synlige klimaendringer i naturen kan man miste motet. Er det mulig å gjøre de nødvendige endringene i tide? Og plutselig kan regnbuen bli et tegn på håp, ikke fordi sola skinner igjen, men fordi sola treffer på etterlengtet regn. Regnbuen kan gi håp om at endring og handling er mulig. Gud vil opprettholde alt som lever.

*Av Angela Timmann-Mjaaland
Kapellan i St.Hanshaugen*

NYTT IKON I LOVISENBERG KIRKE

Den 19. mars i år hentet Berit, Kari, kantor Øyvind, og prest Sigve et nytt ikon til sidekapellet i Lovisenberg kirken. Ikonet ble malt av Tom, en lokal ikonmaler som har malt ikoner til mange kirkerom og privatpersoner rundt om i landet.

Ikonet som nå står på alteret i sidekapellet i Lovisenberg kirke, skildrer fotvasken. Natten før sin død, hvor Jesus legger kappen til side, binder et linklede om livet og kneler ned for å vaske disiplenes føtter (Joh 13).

I fotvaskingen tar Herren tjenerens plass. Han de kaller Mester bøyer seg ned til det som ellers var slavens arbeid. Peter protesterer, det er for mye, det snur opp ned på ordningen. Men nettopp det er poenget. Fotvaskingen er en stille omveltning av hvem som er størst og hvem som er minst, og Jesus sier: «Slik jeg har gjort mot dere, skal også dere gjøre.»

Det var mange ikoner å velge mellom hos Tom, men i det gamle sykekapellet i Lovisenberg – diakonissenes kirke – passer få ikoner så godt som fotvaskingen.

Ikonet ble første gang presentert under midtidsbønnen tirsdag 24. mars, og det ble båret inn i prosesjonen i høymessen 10. mai. Det er gitt i gave av Berit Hovland.

Tusen takk, for en gave menigheten vil bære med seg i bønn og gudstjeneste i årene som kommer.

Du kan se ikonet selv, for eksempel på midtidsbønn hver tirsdag kl. 12:30 i sidekapellet i Lovisenberg kirke.

NYTT ORGEL I GAMLE AKER KIRKE

Menighetsrådet i soknet har vedtatt å starte prosess for anskaffelse av nytt orgel til Gamle Aker. Vi har utfordret vår kantor til å fortelle om dagens orgel og mulige veier videre.

Gamle Aker kirke har i dag et pipeorgel bygget av Paul Ott i Göttingen i 1977. Instrumentet har 24 stemmer, fordelt på to manualer – rekker med tangenter som spilles med hendene – og pedal, som spilles med føttene.

Orgelet består av tre såkalte verk: hovedverket, med pipene øverst i orgelet; brystverket, plassert i brystningen over spillepulten; og pedalverket, med piper bakerst i instrumentet.

Dagens orgel er sannsynligvis kirkens sjette orgel. Det eldste orgelet vi kjenner gjennom skriftlige kilder, er fra før 1709. Orgelklangen har dermed vært en del av kirkens liv i mer enn 300 år.

Et instrument preget av sin tid

Orgelet fra 1977 er et typisk produkt av den såkalte orgelbevegelsen, en retning innen orgelbygging som gjorde seg gjeldende fra begynnelsen av 1900-tallet og frem til omkring 1980 – kort tid etter at Ott-orgelet i Gamle Aker stod ferdig.

Orgelbevegelsen vokste frem som en reaksjon mot romantikkens orkesterimiterende orgler på 1800-tallet. Målet var å vende tilbake til det man oppfattet som klassiske og barokke idealer for orgelbygging. Mange instrumenter fra denne perioden fikk derfor en lys, direkte og markant klang, som i enkelte tilfeller kan oppleves som skarp og hard.

Denne utviklingen fant sted parallelt med nyklassisistiske og historiserende strømninger innen salmesang, liturgi og restaurering

av kirkerom. På flere områder søkte man tilbake til eldre idealer. Ott-orgelet må derfor forstås som et uttrykk for sin tids kunstneriske og liturgiske tenkning.

Begrensninger ved dagens orgel

Som mange orgler fra 1970-tallet har orgelet i Gamle Aker en klang som kan oppleves som skarp, grumsete og lite homogen. Samtidig mangler instrumentet det fyldige klanglige fundamentet som er nødvendig for å bære og støtte menighetssangen – en av kirkeorgelets aller viktigste oppgaver.

Også orgelet's disposisjon, det vil si sammenstillingen av stemmer og klangfarger, er lite dynamisk og dårlig tilpasset dagens liturgiske og kirkemusikalske behov. Flere av de 24 stemmene brukes sjelden eller aldri. Noen klinger for sterkt ved spillepulten, mens andre skiller seg uheldig ut fra instrumentets samlede klangbilde.

I 2024 ble det montert en pleksiglassplate i brystverket, i hodehøyde foran organisten, for å dempe den kraftigste direktelyden. Tiltaket har hatt en viss effekt, men har ikke løst problemet. Lydnivået ved spillepulten kan fremdeles være ubehagelig høyt. Samtidig kan det være vanskelig, og tidvis umulig, for organisten å høre hovedverket tydelig eller oppfatte hva koret og menigheten synger. Det gjør samspill, akkompagnement og musikalsk ledelse unødig krevende.

Hvorfor ombygging ikke er tilstrekkelig

Det nåværende orgelet inneholder deler av høy kvalitet, både i pipeverket og mekanikken. Derfor er det grundig vurdert om instrumentet kan forbedres gjennom omintonering – altså ved å bearbeide pipene slik at de får en annen klang – og gjennom utskifting eller ombygging av mekanikken, som overfører tangentens bevegelse til

ventilen som slipper luft inn i pipen.

Slike tiltak ville utvilsomt kunne forbedre instrumentet. Orgelets nåværende plassering og grunnleggende konstruksjon setter imidlertid klare grenser for hva som er mulig å oppnå. En omfattende ombygging vil derfor ikke være tilstrekkelig til å gi Gamle Aker kirke det instrumentet som dagens gudstjenesteliv, kirkemusikk og konsertvirksomhet krever.

Et nytt orgel for kirkerommet og for menigheten

Et nytt pipeorgel vil kunne tilføre Gamle Aker kirke et instrument som både klanglig og visuelt er tilpasset det unike og sjeldent vakre kirkerommet. Målet er ikke først og fremst større og sterkere orgel, men et rikere, varmere og mer balansert instrument: et orgel med en delikat styrke som fyller rommet uten å oppleves overdøvende.

Et slikt instrument vil kunne støtte salmesang, korsang og messesang på en langt bedre måte. Samtidig vil en mer dynamisk og variert disposisjon gi større kunstneriske muligheter i gudstjenester og konserter, og gjøre det mulig å fremføre et bredere orgel-repertoar på en overbevisende måte.

Også organistenes arbeidsforhold vil bli vesentlig bedre. En ny spillepult kan utformes med god ergonomi, blant annet gjennom en hensiktsmessig arbeidsstilling, justerbart notebrett, større avstand til pipeverket og mindre direkte lyd mot hodet.

Moderne spillehjelpemidler vil dessuten gjøre det mulig å lagre og hente

frem ulike registerkombinasjoner. Det gir smidigere klangkifter, et mer nyansert og dynamisk gudstjenestespill og mulighet til å fremføre musikk som krever hyppige registerendringer - uten at organisten er avhengig av assistenter ved spillepulten.

En investering for kommende generasjoner

Et nytt orgel i Gamle Aker kirke vil være en berikelse ikke bare for soknet, men for hele byen og for alle som kommer til kirken - til gudstjenester, vielser, gravferder og konserter, eller som pilegrimer og besøkende.

Et pipeorgel bygges for å vare i minst hundre år. Mennesker har søkt til Gamle Aker kirke i mer enn 900 år, i hverdag og høytid, i glede og sorg. Med et nytt orgel kan vi gi kommende generasjoner et instrument som løfter sangen, beriker liturgien og lar musikken fylle kirkerommet i det neste århundret.

Dette er mer enn en anskaffelse. Det er en investering i Gamle Aker kirkes levende kulturarv - og i musikken som skal bære kirkens fellesskap videre.

*Av Espen Takle
Kantor i Gamle Aker kirke*

GLIMT FRA LIVET I SOKNET

Menighetstur

St. Hanshaugen & Fagerborg menigheter inviterer hvert år personer over 65 år på tur. Filmen om senkingen av Blücher har gått på kino i vår, vi valgte derfor å sette kursen mot Oscarsborg festning og selv se stedet hvor hendelsene fant sted. Turen hadde mange fornøyde deltakere fra begge menigheter, dagen på Oscarsborg ble avsluttet med deilige middag. Turen var ledet av vår sokneprest Roger og nytilsatt diakon Line (Fagerborg). (Bilde: En gruppe av deltakerne får ved selvsyn se kanonene som var med å senke Blücher, som sikret at kongen og gullskatten slapp unna nazistene.

Påskemåltid i Lovisenberg

Også i år ble påskemåltid feiret på skjærtorsdag i Lovisenberg kirke. Det ble satt frem langbord og servert varm mat som del av gudstjenesten, som ble ledet av kapellan Sigve, kantor Øyvind m.fl.

«Messy Church» i Lovisenberg

Diakonimedarbeidere Helene og Kristian forsøker ut «Messy Church», en måte å feire gudstjeneste hvor formen er myket opp og i større grad laget på barns premisser.

Oslo bys dag – St.Hallvardsdagen

Gjennom flere år har det vært praksis at det arrangeres pilegrimsvandring fra Gamle Aker kirke og ned langs pilegrimsleden til Oslo bys ladegård i Gamlebyen. Sokneprest Roger fortalte om Gamle Aker kirke, og pilegrimsprest Anna Runesson ledet vandringsen.

Foredrag på Gamle Aker-søndag

Gamle Aker-søndag, den månedlige felles gudstjenesten i soknet, siste søndag i måneden, avsluttes med stor kirkekaffe og kulturprogram. – Stor kirkekaffe betyr kaffe og stor marsipankake. Her fra kulturprogram, foredrag m Øyvind Varkøy.

Bli kjent med Gamle Akers historie

Vår tidligere sokneprest Sylvi, inviterer til omvisninger både med fokus på kirkegården og kirkens lange og spennende historie. – Sylvi er blant landets fremste kjennere av kirken og stedet, en opplevelse hver gang å få være med på!

Kong Harald Vs gravferd

På dagen for vår kjære kong Harald Vs gravferd, åpnet vi kirken og inviterte til sammen å kunne se gravferden. Det ble et fint fellesskap hvor vi opplevde å få være del av det som skjedde i domkirken.

Kulturhistorisk museum

Som tidligere fortalt, søker vi å restaurere én av middelaldergravstenene som ligger på kirkegården ved Gamle Aker. Kulturhistorisk museum har gjort de nødvendige kartlegginger og første analyser, steinene vil fjernes nå i høst og den ene komme tilbake og etter planen plasseres i tilbygg ved kirken.

HVA ER VIKTIG FOR DEG?

Vi ønsker at Gamle Aker og Lovisenberg kirker skal oppleves relevante, nære og åpne for menneskene i bydelen vår. Derfor trenger vi din hjelp.

Hva er du interessert i å høre mer om? Hva gjør det aktuelt for deg å delta på gudstjenester og andre arrangementer og aktiviteter? Hvilken rolle mener du kirken bør ha i lokalmiljøet? Og hvilke av våre «kanaler» er viktigst for deg?

Ved å svare på fire korte spørsmålene, gir du oss verdifull innsikt som vil hjelpe oss å forbedre både tilbudene og kommunikasjonen vår. Det tar under ett minutt å svare.

QR-koden tar deg til et skjema hvor du svarer på de 4 spørsmålene. Takk for at du deler dine tanker med oss! Hilsen staben i St. Hanshaugen sokn.

UNG VOKSEN I OSLO?

Den norske kirke har alltid vært opptatt av å nå frem til forskjellige grupper i befolkningen, ikke minst til de forskjellige aldersgruppene. Tiltak for barn og unge har lange tradisjoner, f. eks. i form av søndagsskole, speiderarbeid og konfirmantarbeid. I vår menighet som omfatter Gamle Aker og Lovisenberg, er det Babysang hver tirsdag i begge kirkene og også mange andre aktiviteter for barn og unge, f. eks 10+ som hver onsdag i skoleåret er et værested for 5. -7.-klassinger etter skoletid, men også spillkveld for ungdom én fredag i måneden.

Men hva med andre tilbud til unge voksne i regi av vår menighet? I Gamle Aker kirke har vi Taizé-bønn én gang i måneden. «Hva lengter du etter?» Dette blir unge mennesker spurt om i klosteret i Taizé i Frankrike. «Stillhet, fellesskap, roe ned» er noe av det de svarer. I Gamle Aker prøver vi å åpne et rom for nettopp dette: stillhet, meditativ sang og fellesskap på tvers av kirkesamfunn. Bønnen forberedes og gjennomføres av unge mennesker og består av flerstemt sang, bibellesninger, stillhet og forbønn. Etter bønningen er det kirkekaffe. Å bli kjent og utveksle tanker er også en viktig del av Taizé-bønnen.

Apropos kirkekaffe: Etter nesten alle «vanlige» søndagsgudstjenester i Lovisenberg og Gamle Aker er det kirkekaffe umiddelbart etterpå. Artikkelforfatteren mener å ha lagt merke til at det har vært en gledelig utvikling gjennom mange år av denne form for møteplass. I «gamle dager» var det, så vidt jeg kan huske, veldig sjelden at man hadde kirkekaffe like etter gudstjeneste-slutt. På kirkekaffen nå møtes både gamle og unge, og samtalen går høylytt og fritt, det være seg om alt fra noe i dagens preken til et eller annet som har skjedd i verden!

Mange, også unge, oppsøker de andre kveldsarrangementene i kirkene i St. Hanshaugen menighet: Vesper, Forum for Tro & Tanke og Messe & Måltid.

Ovenfor er ordet *menighet* mest brukt for å beskrive en *geografisk avgrensning* for en gruppe mennesker som tilhører det samme trossamfunnet og som møtes regelmessig for å holde gudstjenester. Vanligvis er det de lokale menighetsrådene som er administrativ instans for slike geografiske enheter.

Men ordet menighet betyr fellesskap, altså ikke bare innenfor en geografisk enhet.

Utenfor vår egen menighet er det også mange gode tilbud til unge i byen og ved studiestedene. Her kan nevnes:

MER –Ila kirke for unge voksne. Det er en kirke og et møtested for unge voksne i Oslo i samarbeid med Den norske kirke og KFUK-KFUM. Hver søndag kl. 19.00 er det gudstjeneste i Ila Kirke. Se oppdatert program og arrangementer på Instagram og Facebook: @mer-kirke.

Storsalen menighet. I Storsalen sier man at man vil samles fordi Jesus lever og sendes inntil Han kommer tilbake. Storsalen ønsker at mennesker skal finne fellesskap med Gud og hverandre. Derfor har Storsalen denne visjonen: «Hele Oslo invitert til bords. Storsalen menighet er en del av Normisjon og Den norske kirke. Menigheten trives godt i dynamikken mellom tradisjon og fornyelse, historie og nytenkning, fritt og fast. Se mer om Storsalen: www.storsalen.no / [storsalen@storsalen.no](https://www.facebook.com/storsalen.no)

Trefoldighet, freds- og forsoningskirken. Trefoldighetskirken er Oslo bispedømmes freds- og forsoningskirke. De sier: «Vi tror troen vokser når den møter verden

– og at bønn, dialog og handling hører sammen. Her finner du gudstjenester, kultur, samtaler og fellesskap preget av engasjement for fred, rettferdighet og håp. – Midt i hjertet av Oslo ønsker vi å være en åpen kirke der unge voksne kan utforske tro, møte mennesker med ulike erfaringer og være med på å gjøre en forskjell – lokalt og globalt».

Ny satsning på «Unge voksne»

Vår kirke har nå en større satsning på unge voksne, de i alderen 18 til 29 år. For vel gjø-

Markus kirke, godt synlig sentralt på St.Hanshaugen

res i dag mye godt arbeid også rettet mot denne gruppen, som oversikten over også viser, men gruppen er stor, og som kirke når vi bare frem til en mindre prosentandel. Det satses nå rundt i landet, med særlig fokus på de storbyene hvor det også er høyskoler og universitet. Nå etableres denne nasjonale satsningen i Gjøvik, Hamar, Sogndal, Trondheim og Oslo.

«Vil du være med å bygge kirke for unge voksne i Trondheim?» spør Nidaros bispedømme når de nå lyser ut en ny prosjekstilling som prest i byen. Dette er et tema i en artikkel i avisen Vårt Land for 25. august der overskriften er: «Den norske kirke vil bygge fellesskap for unge». Avisen stiller også følgende spørsmål: - *Når dere er i 2029 og ser tilbake: hva skal til for at dere kan si at dere har lyktes?* Og Bodil Slørdal, prost i Trondheim, svarer slik: *At det er flere unge voksne, både studenter og andre i Trondheim, som syns at kirka er en relevant plass å møtes og hente næring til troa si og til livet sitt.*

Vårt Land artikkelen omtaler også en egen ungdomskirke som ble etablert i Kristiansand og at St. Jakob kirke i Bergen de siste 12 årene har vært en populær kirke for de under 30 år. Disse to satsningene er del av den store satsningen på Unge voksne som nå altså vokser til å omfatte ytterligere byer i Norge.

I Oslo har Kirkerådet nå bevilget penger til en ung-voksen-satsing i Markus kirke. Markus kirke har de siste 13 årene vært en utleiekirke, og ligger sentralt plassert midt i vårt sokn. Nå skal denne nye ung-voksen satsingen ha sin åpningsgudstjeneste allerede 1. søndag i advent.

For noen uker siden hadde sogneprest Roger Jensen og undertegnede et møte med Knut Tveitereid som er tilsatt som prest og leder i dette nye prosjektet. Det var en svært jovial, vennlig og trivelig

Knut Tveitereid på plass som prest og prosjektleder for unge voksne-satsningen i Markus kirke.

prest som møtte oss. Knut forteller at han er født i Grimstad, at han tidligere har vært ungdomsprest i Storsalen og prest i Uranienborg. Derfra gikk ferden over til forskning på MF Vitenskapelig høyskole hvor han nå har arbeidet med forskning og undervisning i praktisk teologi i 16 år. Knut har bodd på Lindern i 13 år, og før den tid bodde han på Adamstuen. – Han kjenner altså området vårt meget godt. For er par år siden, forteller han, så kom lysten til å jobbe som prest tilbake, og når så utlysningen for prestestilling i Markus knyttet til kirkens unge voksne-satsning kom, da opplevde han at tidspunktet var det rette for

å kunne bryte opp fra academia og igjen vende seg til prestatjenesten.

Knut røper litt av sine tanker og håp om livet i Markus. Han forteller at man tar sikte på å ha gudstjenester hver søndag, spesielt tilpasset målgruppen, klokkeslett ennå ikke fastsatt. I tillegg kommer morgen- og kveldsbønn, og åpen kirke. Og så skal de ha en årlig påskefestival. Den 1. april 2027 ønsker han å feire Markus-kirkens 100 års jubileum.

Det er viktig for ham at ikke det arbeidet som drives i Markus blir som en egen menighet, som utarmer de omkringliggende menighetene. – *Om det skjer, ja da har vi mislyktes!*, sier han med ettertrykk. Målet er heller at det arbeidet som skjer i Markus, skal komme andre menigheter til gode. For i målgruppen unge voksne i Oslo, de mellom 18 og 29 år, bor det i utgangspunktet om lag 100 000 mennesker. Men da er de fleste av studentene ikke regnet med, for de fleste har fortsatt bostedsadresse på sine hjemsteder, så om de legges til så beveger vi oss mot 200 000 mennesker. Nettopp for denne målgruppen ser Knut sin oppgave i å skape relevante tilbud og fellesskap i en kirkelig ramme.

Vi fra St. Hanshaugen menighet ønsker lykke til med det nye prosjektet. Mye arbeid må nå gjøres både i form av vedlikehold og flere fysiske tilpasninger. Men med Knut på plass i Markus, har vi tro på at dette kan bli bra!

*Anders Smith,
Redaktør Nyhetsbrevet*

DELER TROEN
PÅ JESUS

UTRYDDER
FATTIGDOM

BEKJEMPER
URETTFERDIGHET

Vårt misjonsprosjekt i St. Hanshaugen sokn

Madagaskar

DETTE ER VI MED PÅ:

- Utdanning innen teologi, ledelse, økonomi og antikorrupsjon
- Bibeloversettelse til tegnspråk og minoritetsspråk
- Inkludering/utdanning for syns- og hørselshemmede
- Miljø, matsikkerhet og mental helse
- Helsetjenester for mor og barn

KLUBB10+ FEIRER 3-ÅRSJUBILEUM!

Høsten 2023 åpnet «Klubb10+», et gratis lavterskel-tilbud etter skoletid på onsdager for 5.-7.klassinger, åpne dører på Lovisenberg menighetshus. I sommer feirer vi 3-årsjubileum!

I 3 år har skoleelever fra Ila og Bolteløkka skoler hatt et nytt, trygt sted å være etter skoletid i sitt nærmiljø, og det har blitt et fast holdepunkt i uka for veldig mange.

I det sosiale fellesskapet på Klubb10+ er det en plass for alle. Det er noe vi sier og praktiserer, og som de som kommer hit fast, vet godt. Nye deltagere tas vare på og inkluderes, og det er ikke et sted hvor det er vanskelig å bli med som ny. Noen er her

ganske fast, men hvem som er til stede, er aldri helt de samme. Det skaper en god balanse mellom trygghet og åpenhet. På en vanlig onsdag er det som regel mellom 15-20 barn innom på Klubb10+. Det er barn som bor i området og er elever på både Ila og Bolteløkka skoler.

Vi spiser brødskeer, lærer å sy på maskin, spiller Switch, lager mat på kjøkkenet som alle får smake på, spiller foosball, bordtennis, kulespill og ulike brettspill, vi sår og planter ute, gjør lekser, har kahoot og tegner. Gjennom året har vi aktiviteter som gjenspeiler årstidene i naturen og høytider i barnas hverdag. Vi lager pynt og baker til halloween, baker pepperkaker før jul og har sommerfest. Det vi lager på kjøkkenet, gjenspeiler også hva som skjer i naturen eller hva vi har fått (august er eplesesong!), og vi øver på å sylte og safte ting vi kan ha på lur til vinteren, f.eks hylleblomstsaff. Vi har hentet mye inspirasjon fra Geitmyra Matkultursenter for barn, og har vært på besøk i skolehagen. Da vi startet, fikk vi låne dyrkeplass på Ila Skole's parsell der, men etter hvert har vi utviklet større dyrkeplass utenfor menighetshuset.

Bærekraft har blitt et viktig prinsipp i driften av Klubb10+. Vi er stolte av vårt samarbeid med Kiwi på St.Hanshaugen. Her får vi hente gårsdagens brød som sultne skolebarn får servert når de kommer på klubb. Med brødet lager vi også ostemørbrød, arme riddere, brødsuppe, desserter med smuleblanding, og mye mer. Avtalen startet i februar 2024, og siden da regner vi at vi har reddet om lag 360 brød fra matsvinn gjennom avtalen. Vel, de hadde nok gått til grisene, men både vi og Flavio (butikkjefen på Kiwi) synes det er hyggeli-

Det lages smoothie og games på klubben!

gere at vi får dem. Det hender vi får andre ting også, som vi bruker til ulike prosjekter på kjøkkenet vårt. Alt bidrar til en litt mer bærekraftig hverdag, som vi synes det er viktig at barna får et praktisk forhold til.

I 2024 fikk vi tildelt Grønne Midler fra Bydel St.Hanshaugen. Med det kjøpte vi inn pallekarmen, jord, frø og utstyr til å kunne dyrke våre egne urter, bær og grønnsaker. Lista er lang over alt vi har fått til! Det er et høydepunkt på høsten når vi kan dra opp poteter og gulrøtter fra bakken og spise dem sammen. Noe blir også loddet ut til inntekt for KFUK/M's Globalaksjon på menighetens høsttakkefest. Å sette dette arbeidet i en internasjonal sammenheng, er viktig. Det vi har, skal vi alltid dele med andre.

Vi har vært tre faste voksne ansatte på klubben; Helene og Kristian fra stab, og Erik som innleid medhjelper.

Helene sammen med Flavio Scarponi, Butikksjef på KIWI i Waldemar Thranesgate.

I tillegg har vi vært heldige å ha med oss mange dyktige frivillige som skaper trygghet, leder aktiviteter som maskinsøm og leksehjelp og setter i gang brettspill og uteleker. Klubben hadde ikke vært den samme uten dem og hver og en skal ha en stor takk!!!

Med resterende Grønne Midler plantet vi to eiketrær utenfor kirken, 11.september 2025. I rammen av Klubb10+ og «grønn diakoni» ble dette en viktig håpshandling; «Å plante et tre er å si JA til livet; det er å bekrefte vår tro på fremtiden» (Revd. Francis Simons). Barna som kommer på klubb er med på å bygge den, og det er et mål for oss at de skal oppleve å bli tatt på alvor med sine tanker, synspunkter og drømmer. På Klubb10+ utforsker, skaper og lærer vi sammen, hele tiden. Da vi avsluttet siste klubb-dag før sommerferien var det en gjeng med 7.klassinger som har vært med siden starten som syntes det var vanskelig å gå, og det var vemodig for oss ledere å si hadet til dem. I løpet av våren har mange av dem spurt «kan vi få komme tilbake til høsten selv om vi begynner på ungdomsskolen!?». Det vitner om at klubben har betydd noe. At de har fått oppleve trygghet og trivsel, og at de har funnet en plass der de blir sett og verdsatt.

Nå ønsker vi både gamle og nye 5.-7. klassinger velkommen til et nytt skoleår med Klubb10+, og har invitert de som slutter til å komme tilbake på Rolle- og brettspillkveld på fredager.

Kom gjerne innom og se hva vi gjør! Besøk avtales på forhånd med Helene (Ab653@kirken.no). PS! Vi er alltid på utkikk etter nye, gode frivillige. Hvis du har lyst til å bidra en gang iblant, så ta gjerne kontakt!

*Av Helene Bishop
Diakonimedarbeider*

500 ÅR SIDEN REFORMASJONSÅRET 1526

Det er i år 500 år siden reformasjonsåret 1526. Fra og med dette året fikk impulsene fra Martin Luther konkrete og vidtrekkende følger for myndighetsutøvelse i kirken, for religionspolitikken, og for kirke- og gudstjenesteliv. Riksdagen i Det tysk-romerske rike i Speyer i 1526 ble avholdt i en tid preget av store spenninger, både religiøse, politiske og militære. De sistnevnte handlet om osmanerne, som truet riket utenfra. For å forstå de religiøse og politiske spennin-gene må vi til årene 1523 og 1521.

Øvrighetens makt har en grense

I 1523 skriver Luther teksten Om den verdslige øvrighet. Hvor langt går bor-gernes lydighetsplikt? Hans tilhengere er fortsatt i mindretall. Det store flertallet, ikke minst fyrstene, er gammeltroende. De ønsker å fastholde middelaldersamfunnets og -kirkens politiske og religiøse orden og makt. Luther spør: I hvor stor grad skal man lyde denne verdslige øvrigheten, som nå ikke gir rom for de nye vinder fra universi-tetet i Wittenberg?

Luther argumenterer i utgangspunktet på tradisjonelt vis, for at Gud styrer verden på to måter, åndelig og verdslig. Nytt i Luthers argumentasjon, er at han likevel setter en grense for lydighetsplikten mot øvrigheten: Den verdslige rettsorden har ingen rett til å styre «sjelene» og bestem-me hva mennesker skal tro eller ikke tro. Tilsvarende avviser han all bruk av ytre maktmidler i trosspørsmål. Det er altså ikke middelaldermenneskets plikt til lydighet mot øvrigheten i seg selv Luther utfordrer, men han hevder at øvrighetens makt har en grense.

Riksdagen i Speyer blir avgjørende

Hvordan skal så makt og myndighet i religiøse spørsmål håndteres? Dette blir et

sentralt tema på riksdagen i Speyer 1526. På riksdagen i Worms i 1521 var Luther lyst i bann, og fyrstene var pålagt å håndheve vedtaket om å pågripe Luther. Men i årene som fulgte fikk Luther sentrale og mektige tilhengere, som fyrst Filip av Hessen ved siden av kurfyrsten av Sachsen. De gam-meltroende hadde i mindre grad møtt opp i Speyer. Ferdinand, keiserens bror som møtte på riksdagen i keiserens sted, var militært engasjert mot det ekspanderende osmanske riket. Derfor ønsket han ingen konflikt med tyske fyrster.

Riksdagen konkluderer med at fyrstene selv skulle avgjøre hvordan de håndterte Worms-ediktet, vedtaket om bannlysing.

Luther på riksdagen i Worms 1521. Luther i munkekutte til venstre, keiseren på sin tronstol med kardinaler i sine røde antrekk og fyrster sittende til høyre.

Fyrstene gis slik i praksis myndighet til selv å ordne religionsspørsmål i sine om-råder. Betingelsen var at det man gjorde, måtte kunne «forsvares overfor både Gud og den keiserlige majestet». Dette utløste en bevegelse som ikke lot seg stanse.

Da nesten alle biskopene forble ro-mersk-katolske, og arbeidet for å slå ned den fremvoksende reformasjonen, hen-

Samtidig starter Luther sitt virke som praktisk kirkereformator gjennom besøk til ulike menigheter og sokn, s.k. visitasjoner. Den første kirkelige institusjonaliseringen av reformasjonen igangsettes. Med Luthers velsignelse titulerte nå enkelte fyrster seg som nødbiskoper, en midlertidig løsning («Notbehelf») for å unngå kaos. Fyrstene kom til å fungere som øverste religiøse myndighet i sine respektive territorier. Deres oppgave var å sikre kirkens orden, forvalte eiendom og utnevne prester. Men det som var tenkt og ment som en midlertidig nødløsning, ble med tiden en mer

A portrait of a young man with curly brown hair, looking slightly to the right. He is wearing a dark, high-collared garment. The background is a solid blue color. The painting is on a wooden panel, with some visible texture and a small white mark on the left side.

eller mindre fast ordning: En kjærkommen mulighet for mange fyrster til å tilta seg religiøs makt og få tilgang til kirkelig gods og gull, uten nødvendig hensyn til eller omsorg for menighetene. Når Luther hører om Henrik VIII. fremferd, hvordan Englands klostre oppløses og deres rikdom legges under kronen, blir han sjokkert og mener Henrik gjør seg selv til en ny pave. Fyrstenes kirkestyre («das landesherrliche Kirchenregiment») forble likevel en tankemodell i de lutherske områder.

Samtidig var det bare et tidsspørsmål før faren fra osmanerne var et tilbaketog stadium, og keiseren kunne sende tropper til Wittenberg for å knuse reformasjonen. – Året etter Luthers død inntas Wittenberg. De fortsatte militære trefningene ender i religionsfreden i Augsburg i 1555. Her blir modellen for å leve med religiøs mang-

fold at undersåttene i ethvert område må følge sin fyrstes religiøse overbevisning. Undersåtter med en annen overbevisning må derfor flytte til et annet område og en annen fyrste som deler deres tro. Samme modell legges også til grunn i freden i Westfalen i 1648, som ender trettiårskrigen. Vi ser senere hvordan arven fra 1526 og Speyer lever videre i europeisk historie, og også bestemmer religionspolitikken i Danmark-Norge.

Det var nettopp denne arven Vidkun Quisling på sitt vis søkte å aktivere under kirkekampen i Norge: Quisling gjorde krav på å være Den norske kirkes fremste biskop, som fyrstene i de lutherske områder hadde vært i tidlig reformasjonstid. Quisling forordnet slik både bispe- og presteordinasjoner ved hjelp av Kirkedepartementet. Det er biskop i Oslo, Eivind Berggrav, som tar et oppgjør med Quisling og hans forsøk på å

styre religionen. I foredraget «Når kusken er gal» fra 1941, aktiverer Berggrav arven fra 1523. Han beskylder Quisling-regimet for å overskride grensene for verdslig myndighet: «Vil staten være total, det vil si når den selv vil være livsanskuelse og påtvinge en livsoppfatning, da er ifølge Luther djevelen løs.»

Etter krigen lever arven videre på sitt vis. Kongen var formelt sett helt fram til 2012 Den norske kirkes øverste leder. Det var først fra dette år utnevnelsen av biskoper ble flyttet fra regjeringen, Kongen i statsråd, til Den norske kirkes egne organer.

*Av Roger Jensen
Sokneprest i St.Hanshaugen*

(Teksten er tidligere trykket som kronikk i avisen Vårt Land.)

VIL DU SYNGE I GAMLE AKER KANTORI?

Gamle Aker kantori øver hver tirsdag i kirken fra 18.30-21. Alvilde Riiser er dirigent. Koret har cirka 40 sangere, og har for øyeblikket plass til flere basser og tenorer.

Om du er interessert i å synge med oss er du velkommen til å ta kontakt på :

inntak@gamleakerkantori.no

Fra høymesse på Gamle Aker-søndag

Klubbto+

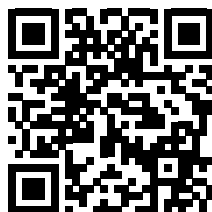
Velkommen til Klubb i Lovisenberg menighetshus i Lovisenberggata 4!
Tilbudet er livssynsåpent og gratis. Ingen påmelding trengs. Klubb 10+
er et værested for 5.-7.klassinger etter skoletid, onsdager kl.14.00-
17.00. Les mer ved å skanne QR koden eller se våre nettsider!

Helene Bishop/ 46547767/ AB653@kirken.no &
Kristian Hovland Aschim / 99535639 / KA889@kirken.no

Motta nyhetsmail

For å motta månedlig nyhetsmail fra St. Hanshaugen sokn, Gamle Aker og Lovisenberg kirker, kan du avlese QR-koden under og registrere mailadresse og fornavn. I nyhetsmailen vil du motta informasjon om kommende aktiviteter, den inneholder også en lenke du kan trykke for å avslutte abonnementet.

Sokneprest

Roger Jensen
954 2 610/
RJ227@kirken.no

Kapellan

Sigve Aabel Reedtz
984 40 446/
ST577@kirken.no

Kapellan

Angela Timmann-
Mjaaland/ 41578527
AT724@kirken.no

Adresse og kontaktinformasjon

St. Hanshaugen sokn,
Akersbakken 30, 172 Oslo

post.sthans.oslo@kirken.no
www.kirken.no/sthans/

Org. Nr. 912 871 266

Bankkontonummer
169 50 18215
Vipps: 111359

Telefon 23 62 91 20, betjent
mandag-torsdag 10.00-14.00.

Daglig leder

Andrine E. Rabbevåg
23629123/
AR294@kirken.no

Kantor

Espen Takle
954 41 172/
ET377@kirken.no

Kantor

Øyvind Fossen
44 66 129/
OF366@kirken.no

Trosopplærer og ungdomsarbeider

Kristian H. Aschim
995 35 639/
KA889@kirken.no

Diakonimedarbeider

Helene Bishop
465 47 767/
AB653@kirken.no

Menighetssekretær

Anne Sophie Wahr-
Hansen 23629120 /
AW429@kirken.no

For informasjon om våre arrangeringer, lese søndagens preken hjemme på skjerm, se vår hjemmeside:
www.kirken.no/sthans/

St. Hanshaugen sokn, Akersbakken 30,
0172 Oslo.
post.sthans.oslo@kirken.no

Redaksjonen for nyhetsbrevet består av:

Anders Smith (red.) og
Roger Jensen.

Alle bilder ©RJ om ikke annet er anført.